



Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2022. gada 24. martā *

Apelācija – Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzība – Krāpšanas apkarošana – Daudzgaļu finanšu shēma – Apgalvotais Čehijas Republikas premjerministra interešu konflikts – Lūgums liegt pēdējam minētajam tikties ar Eiropas Komisāru kolēģiju – Lūgums izbeigt tiešos maksājumus Savienības budžetā dažām lauksaimniecības un pārtikas grupām – Prasība sakarā ar bezdarbību – Apgalvotā Eiropas Komisijas rīcības neesamība – Eiropas Savienības Vispārējās tiesas sastāvs – Apgalvotā objektivitātes neesamība – Prasības nepieņemamība – Nostājas formulēšana – *Locus standi* – Interese celt prasību

Lietā C-130/21 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2021. gada 1. martā iesniedza

Lukáš Wagenknecht, Pardubice [*Pardubice*] (Čehijas Republika), ko pārstāv *A. Koller*, *advokātka*,

apelācijas sūdzības iesniedzējs,

otra lietas dalībiece –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *F. Erlbacher* un *M. Salyková*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: septītās palātas priekšsēdētājs *J. Passer* [*J. Passer*], kas pilda astotās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši *F. Biltšens* [*F. Biltgen*] (referents) un *N. Vāls* [*N. Wahl*],

ģenerālvokāts: *H. Saugmandsgors Ēe* [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs: *A. Kalots Eskobars* [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums

- 1 Ar apelācijas sūdzību *Lukaš Wagenknecht* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2020. gada 17. decembra rīkojumu *Wagenknecht/Komisija* (T-350/20, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais rīkojums”, nav publicēts, EU:T:2020:635), ar kuru tā kā nepieņemamu noraidīja viņa prasību sakarā ar bezdarbību atbilstoši LESD 265. pantam un ar ko tiek lūgts konstatēt, ka Eiropas Komisija ir prettiesiski atturējusies no rīcības, lai pēc viņa lūguma veiktu saistošus un preventīvus pasākumus ar mērķi novērst vai atrisināt apgalvoto Čehijas Republikas premjerministra *Andrej Babiš* interešu konfliktu.

Tiesvedības priekšvēsture

- 2 Tiesvedības priekšvēsture pārsūdzētā rīkojuma 1.–4. punktā ir izklāstīta šādi:
 - “1. Ar 2020. gada 30. janvāra vēstuli apelācijas sūdzības iesniedzējs [..], kas ir *Senát Parlamentu České republiky* (Čehijas Republikas Senāts) loceklis, lūdza Eiropas Komisiju veikt saistošus un preventīvus pasākumus ar mērķi novērst vai atrisināt apgalvoto Čehijas Republikas premjerministra *Andrej Babiš* interešu konfliktu, proti, pirmkārt, aizliedzot Komisāru kolēģijas locekļiem, it īpaši tās priekšsēdētājam, tikties ar [*A. Babiš*] un apspriest ar viņu jautājumus saistībā ar Eiropas Savienības daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam un Savienības budžetu vispārīgi, kā arī, otrkārt, veicot pasākumus ar mērķi izbeigt lauksaimniecības tiešo maksājumu no Savienības budžeta izmaksu noteiktiem uzņēmumiem, kurus kontrolējošā persona un faktiskais īpašnieks ir *A. Babiš* (turpmāk tekstā – “aicinājums rīkoties”), balstoties uz apgalvotu interešu konfliktu, ko izraisīja šī Čehijas Republikas pārstāvja personīgās un ģimenes intereses *Agrofert* grupas un *Synbiol* grupas uzņēmumos, kuri darbojas lauksaimniecības pārtikas nozarē.
 2. 2020. gada 25. marta atbildē Komisija, konstatējuma, ka tai adresētais aicinājums rīkoties lielā mērā atbilda Eiropadomei jau adresētajam aicinājumam, par kuru Vispārējā tiesā šajā datumā tika celta prasība sakarā ar bezdarbību lietā T-715/19 *Wagenknecht/Eiropadome*, paskaidroja, ka tā jau ir veikusi nepieciešamos un samērīgos pasākumus, lai aizsargātu Savienības budžetu. Komisija atsaucās, pirmām kārtām, uz to, ka neviens maksājums no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem nav ticis pārskaitīts saņēmējiem, kurus potenciāli skar apgalvotais interešu konflikts, un, otrām kārtām, uz 2019. gada 28. novembra lēmumu, ar kuru ir apturēti maksājumi no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA). Šajā kontekstā Komisija precizēja, ka pēdējais minētais lēmums tika apstrīdēts Vispārējā tiesā lietā T-76/20 Čehijas Republika/Komisija. Tādējādi šīs lietas dēļ, kas tajā laikā tika izskatīta un pa to laiku izslēgta no Vispārējās tiesas reģistra pēc prasītāja atteikšanās no prasības (rīkojums, 2020. gada 25. augusts, Čehijas Republika/Komisija, T-76/20, nav publicēts, EU:T:2020:379), Komisija nolēma neformulēt citus apsvērumus.
 3. Ar 2020. gada 30. marta elektroniskā pasta vēstuli apelācijas sūdzības iesniedzējs no jauna vērsās Komisijā, atkārtojot jautājumus, kurus viņš bija uzdevis aicinājumā rīkoties, jo, viņaprāt, Komisija 2020. gada 25. marta atbildē nebija par tiem formulējusi nostāju. Tajā pašā elektroniskā pasta vēstulē apelācijas sūdzības iesniedzējs uzdeva papildu jautājumus, vienlaikus atzīstot, ka šie jautājumi pārsniedz aicinājuma rīkoties ietvarus.

4. Ar 2020. gada 23. aprīļa vēstuli Komisija, iepazīsies ar apelācijas sūdzības iesniedzēja 2020. gada 30. marta elektroniskā pasta vēstuli, atbildēja, ka tai nav nekā ko piebilst iepriekšējai sarakstei.”

Prasība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais rīkojums

- 3 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kanceleijā iesniegts 2020. gada 9. jūnijā, apelācijas sūdzības iesniedzējs atbilstoši LESD 265. pantam cēla prasību, lūdzot konstatēt Komisijas bezdarbību, jo šī iestāde pēc aicinājuma rīkoties esot atturējusies no rīcības.
- 4 2020. gada 11. augustā Komisija saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 130. panta 1. punktu izvirzīja iebildi par nepieņemamību. Apelācijas sūdzības iesniedzējs apsvērumus par šo iebildi par nepieņemamību nav iesniedzis.
- 5 Ar pārsūdzēto rīkojumu Vispārējā tiesa, pirmkārt, apmierināja Komisijas lūgumu neņemt vērā prasības pieteikuma daļas, kurās ir atsauce uz šīs iestādes juridiskā dienesta 2018. gada 19. novembra atzinumu, un, otrkārt, noraidīja prasību kā nepieņemamu pēc tam, kad tā, pirmām kārtām, šī rīkojuma 28.–31. punktā bija nospriedusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam nebija nedz intereses celt prasību, nedz *locus standi*, un, otrām kārtām, minētā rīkojuma 32.–36. punktā minējusi, ka Komisija 2020. gada 25. marta vēstulē bija formulējusi nostāju par aicinājumu rīkoties.

Lietas dalībnieku prasījumi Tiesai

- 6 Apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdz Tiesu:
 - atcelt apstrīdēto rīkojumu un
 - apmierināt pirmajā instancē izvirzītos prasījumus.
- 7 Komisija lūdz Tiesu:
 - noraidīt apelācijas sūdzību un
 - piespriest prasītājam segt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 8 Apelācijas sūdzības iesniedzēja argumenti, kādi tie izklāstīti prasības pieteikumā, ir jāsgrupē sešos pamatos – ar pirmo pamatu tiek apgalvots, ka esot pieļauts Eiropas Savienības Tiesas statūtu 18. panta otrās daļas pārkāpums; ar otro, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini kvalificējusi Komisijas 2020. gada 25. marta vēstuli kā nostājas formulēšanu; ar trešo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu vērtējumā attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēja interesi celt prasību un *locus standi*; ar ceturto, ka esot pieļauts Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas parakstīta 1950. gada 4. novembrī Romā (turpmāk tekstā – “ECPAK”), 6. panta 1. punkta, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 2., 41. un 47. panta un LES 2. panta

pārkāpums; ar piekto, ka Vispārējā tiesa esot veikusi kļūdainu vērtējumu par apelācijas sūdzības iesniedzēja izmantoto Komisijas 2018. gada 19. novembra juridisko atzinumu; un ar sesto, ka esot pārkāpts vispārējs tiesību aktu paredzamības princips attiecībā uz izdevumiem.

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 9 Ar pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pārkāpusi Eiropas Savienības Tiesas statūtu 18. panta otro daļu, jo viens no Vispārējās tiesas sastāva locekļiem, kurš lēma par viņa prasību, proti, tiesnesis J. Laitenbergers [*J. Laitenberger*], atrazdamies iespējamā interešu konflikta situācijā šajā lietā, tomēr neatteicās piedalīties tiesā, un tādējādi neesot izpildījis objektīvās objektivitātes pienākumu. Turklāt Vispārējās tiesas priekšsēdētājs neesot ievērojis pienākumu paziņot šim tiesnesim par viņa interešu konfliktu.
- 10 Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka šī interešu konflikta pamatā ir divi apstākļi, no kuriem ar vienu pietiek, lai pierādītu norādītā objektivitātes pienākuma neizpildi.
- 11 Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka pirms iecelšanas amatā Vispārējā tiesā J. Laitenbergers pavadīja 20 gadus Komisijas dienestā, tostarp Konkurences ģenerāldirektorātā (ĢD) un preses dienestā. Taču, lemjot lietā par bijušā darba devēja apgalvoto bezdarbību aptuveni deviņus mēnešus pēc viņa aiziešanas, šis tiesnesis atradās iespējamā interešu konflikta situācijā un tādējādi nav izpildījis objektīvās objektivitātes prasību.
- 12 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka J. Laitenbergers, kad viņš bija Konkurences ģenerāldirektorāta ģenerāldirektors, aizstāvēja Komisijas bezdarbību pret *Agrofert* grupu citā strīdā, kas strukturāli attiecās uz to pašu jautājumu, kurš ir uzdots šajā lietā.
- 13 Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka laikā no 2018. gada janvāra līdz martam viņš ir sazinājies ar J. Laitenbergeru ar pēdējā minētā preses dienesta starpniecību pēc tam, kad tika uzdoti trīs jautājumi, lai noskaidrotu, vai tas, ka dalībvalsts nav atguvusi summu, kas atbilst subsīdijai, kuru Komisija ir atteikusies segt no Savienības budžeta, jo Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) uzskatīja, ka tā ir izmaksāta, pārkāpjot ES normas, un tādējādi ir tikusi piešķirta no šīs dalībvalsts budžeta, ir nelikumīgs valsts atbalsts no ES tiesību viedokļa. Tai būtībā esot ticis atbildēts, ka Komisija principā nevar likt dalībvalstij atgūt atbalstu tikai tādēļ, ka tas ir piešķirts nelikumīgi, ja nav pierādīta nesaderība ar kopējo tirgu. Šajā atbildē, kuru Konkurences ģenerāldirektorāta vārdā esot sniedzis J. Laitenbergera preses dienests, esot tikai vispārīgi aplūkoti valsts atbalsta pamatā esošie principi, nevis konkrēti lemts par strīdu, kas attiecās uz *Agrofert* meitasuzņēmumu.
- 14 Komisija uzskata, ka pirmais pamats nav pamatots.

Tiesas vērtējums

- 15 Jāatgādina, ka garantijas lietas izskatīšanai neatkarīgā, objektīvā un tiesību aktos noteiktā tiesā, un it īpaši tās, ar kurām definēts gan tiesas, gan tās iztiesāšanas sastāva jēdziens, ir tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu stūrakmens. Tas nozīmē, ka ikvienai tiesai ir pienākums pārbaudīt, vai, ņemot vērā lietas iztiesāšanas sastāvu, tā ir uzskatāma par šādu tiesu, ja par šo jautājumu tiek

izteiktas būtiskas šaubas. Šādas pārbaudes nepieciešamība ir saistīta ar paļāvības, kāda demokrātiskā sabiedrībā ir jānodrošina tiesām, radišanu tiesu sistēmai pakļautajām personām (spriedums, 2020. gada 26. marts, *Simpson/Padome* un *HG/Komisija*, pārskatīšana, C-542/18 RX-II un C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 16 Tiesai arī ir bijusi iespēja nospriest, ka Hartas 47. pantā garantētajai objektivitātes prasībai ir divi aspekti. Pirmkārt, tiesai ir jābūt subjektīvi objektīvai, t.i., nevienam no tās locekļiem nedrīkst būt aizspriedumi vai personīgs pieņēmums, un tiek prezumēts, ka personiskā objektivitāte pastāv, kamēr netiek pierādīts pretējais. Otrkārt, tiesai ir jābūt objektīvi objektīvai, t.i., tai ir jāsniedz pietiekamas garantijas, lai varētu izslēgt jebkādas legītimas šaubas šajā sakarā (spriedums, 2019. gada 4. decembris, *H/Padome*, C-413/18 P, nav publicēts, EU:C:2019:1044, 55. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 17 Šajā lietā, aprobežojoties ar apgalvojumu, ka viens no Vispārējās tiesas sastāva locekļiem, kas ir izdevis pārsūdzēto rīkojumu, atrodas iespējamā interešu konflikta situācijā, apelācijas sūdzības iesniedzējs vēlas apšaubīt nevis šī locekļa personīgo objektivitāti, bet gan iztiesāšanas sastāva objektīvo objektivitāti.
- 18 Attiecībā uz pamatojumu, ar kuru apelācijas sūdzības iesniedzējs balsta šo apgalvojumu, ir jākonstatē, ka ar to vien, ka minētais iztiesāšanas sastāva loceklis strādāja atbildētājas pirmajā instancē – Komisijas – dienestā pirms tiesneša amata pienākumu pildīšanas Vispārējā tiesā, nepietiek, lai izvirzītu legītimas šaubas par viņa objektīvo objektivitāti, kā arī šīs lietas iztiesāšanas sastāva objektivitāti šajā lietā (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2020. gada 2. aprīlis, *Kerstens/Komisija*, C-577/18 P-REV, nav publicēts, EU:C:2020:250, 25.–30. punkts).
- 19 Šajā ziņā Eiropas Savienības Tiesas statūtu 18. panta, kurā ir atspoguļotas Hartas 47. pantā nostiprinātās tiesības uz piekļuvi neatkarīgai un objektīvai tiesai, pirmajā daļā ir paredzēts, ka Eiropas Savienības Tiesas tiesneši un ģenerāladвокāti nevar piedalīties tādas lietas izskatīšanā, kurā viņi iepriekš ir bijuši pārstāvji, padomdevēji vai darbojušies kā kādas puses advokāti, vai bijuši pieaicināti izteikties kā tiesas vai izmeklēšanas komisijas locekļi, vai citā statusā, un tās otrās daļas pirmajā teikumā, ka tad, ja tiesnesis vai ģenerāladвокāts kāda sevišķa iemesla dēļ uzskata, ka viņam nevajadzētu piedalīties kādas lietas izspriešanā vai izskatīšanā, tad viņš par to informē priekšsēdētāju.
- 20 Taču attiecībā uz Eiropas Savienības Tiesas statūtu 18. panta pirmajā daļā noteikto aizliegumu tiesnesim piedalīties tādas lietas izskatīšanā, kurā viņš iepriekš ir iesaistījies, būdams citā amatā, kā arī šī 18. panta otrajā daļā ietvertā norāde uz “sevišķu iemeslu” nepiedalīties konkrētas lietas izspriešanā, apelācijas sūdzības iesniedzējs veltīgi, ņemot vērā paša aprakstītos sevišķos apstākļus, atsauca uz apgalvojumu aizstāvībai, ka M. Laitenbergers kā Komisijas Konkurences ģenerāldirektorāta ģenerāldirektors esot aizstāvējis šīs iestādes bezdarbību pret *Agrofert* grupu citā strīdā, kas attiecās uz to pašu jautājumu, kurš ir uzdots šajā lietā.
- 21 Pirmkārt, pat ja sarakste starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un Komisiju 2018. gadā, tāpat kā viņa prasības pieteikums šajā lietā, attiecās uz iespējamu interešu konfliktu saistībā ar Čehijas Republikas premjerministru, šīs sarakstes priekšmets bija nelikumīgs valsts atbalsts, ko Čehijas Republika esot piešķirusi, lai gan šīs lietas priekšmets attiecas uz Savienības budžeta maksājumiem. Tātad runa nav par vienu un to pašu lietu, kā to atzīst pats apelācijas sūdzības iesniedzējs.

- 22 Otrkārt, šajā sarakstē, kā to arī atzīst apelācijas sūdzības iesniedzējs, Komisija tikai vispārīgi atgādināja valsts atbalsta pamatā esošos principus, konkrēti neaplūkojot apelācijas sūdzības iesniedzēja minēto strīdu. No tā izriet, ka šīm atbildēm nav nozīmes šajā lietā un tās nekādā ziņā nevar būt norāde par aizspriedumu pastāvēšanu.
- 23 Treškārt, un katrā ziņā, ja izrādās, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja partneri bija norīkoti darbā Komisijas preses dienestā un viens no tiem bija saistīts ar Konkurences ģenerāldirektorāta preses dienestu, no šīs sarakstes neizriet, ka J. Laitenbergers būtu personīgi sagatavojis vai apstiprinājis sniegtās atbildes. Līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvojums par to, ka sazināšanās ar pēdējo minēto ir notikusi ar viņa preses dienesta starpniecību, nav pierādīts.
- 24 No iepriekš minētā izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs nav pierādījis objektīvas objektivitātes neesamību šī sprieduma 16. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē nedz tiesnesim J. Laitenbergeram, nedz Vispārējās tiesas sastāvam, kas izdeva pārsūdzēto rīkojumu.
- 25 Līdz ar to pirmais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 26 Ar otro pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot pieļāvusi divas kļūdas vērtējumā pārsūdzētā rīkojuma 36. punktā, kvalificējama Komisijas 2020. gada 25. marta vēstuli kā nostājas formulēšanu attiecībā uz aicinājumu rīkoties.
- 27 Pirmkārt, šajā vēstulē, pretēji Vispārējās tiesas apgalvojumam minētajā punktā, Komisija neesot paskaidrojusi apelācijas sūdzības iesniedzējam iemeslus, kuru dēļ tā atteicās rīkoties lūgtajā veidā. Šī iestāde esot vienkārši izvairījusies no atbildes uz abiem aicinājumā rīkoties formulētajiem lūgumiem, neko tālāk nedarot.
- 28 Otrkārt, Vispārējā tiesa esot kvalificējusi Komisijas 2020. gada 25. marta vēstuli kā nostājas formulēšanu, lai gan šī iestāde neesot atbildējusi apelācijas sūdzības iesniedzēja lūgumam izbeigt tiešos lauksaimniecības atbalsta maksājumus no Savienības budžeta, kas ietilpst kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) pirmajā pilārā, sabiedrībām, kuras kontrolē Čehijas Republikas premjerministrs. Tomēr Komisija esot norādījusi uz tādu maksājumu apturēšanu, kuri šīm sabiedrībām ir paredzēti no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem un ELFLA un kuri ietilpst KLP otrajā pilārā. Šādos apstākļos neesot jēgas atsaukties uz LESD 263. pantu, kā to iesaka Vispārējā tiesa, jo apelācijas sūdzības iesniedzējs neesot izvirzījis nekādus iebildumus pret Komisijas sniegto paziņojumu un veiktajiem pasākumiem saistībā ar otro pilāru.
- 29 Atbildes nesniegšana uz lūgumu saistībā ar minēto pirmo pilāru esot Komisijas bezdarbība, un tai būtu jāizraisa pārsūdzētā rīkojuma atcelšana. Turklāt Vispārējā tiesa esot kļūdaini atsaukusies uz ELFLA saistībā ar tiešo lauksaimniecības atbalsta maksājumu, lai slēptu šo atbildes neesamību.
- 30 Komisija apstrīd šīs argumentācijas pamatotību.

Tiesas vērtējums

- 31 Kā izriet no Tiesas judikatūras, Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 33.–35. punktā ir pamatoti atgādinājusi, ka prasības sakarā ar bezdarbību pieņemamības nosacījumi, kas paredzēti LESD 265. pantā, principā nav izpildīti, ja iestāde, kura ir aicināta rīkoties, ir formulējusi nostāju par šo aicinājumu pirms prasības celšanas (rīkojumi, 2018. gada 8. februāris, *CBA Spielapparate- und Restaurantbetrieb*/Komisija, C-508/17 P, nav publicēts, EU:C:2018:72, 15. punkts, un 2019. gada 3. decembris, *WB*/Komisija, C-270/19 P, nav publicēts, EU:C:2019:1038, 13. punkts), un ka tāda tiesību akta pieņemšana, kas atšķiras no tā, kādu ieinteresētā persona ir vēlējusies panākt vai uzskatījusi par nepieciešamu, piemēram, pienācīgi pamatots atteikums rīkoties saskaņā ar aicinājumu rīkoties, ir nostājas formulēšana, ar kuru tiek izbeigta bezdarbība (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 19. novembris, *Komisija/Padome*, C-196/12, EU:C:2013:753, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 32 Piemērojot šo judikatūru, Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 36. punktā būtībā uzskatīja, ka ar Komisijas 2020. gada 25. marta vēstuli, atbildot uz 2020. gada 30. janvāra aicinājumu rīkoties un kurā ir ietverts šis iestādes lēmums neveikt darbības šajā aicinājumā ieteiktajā veidā, tika izbeigta bezdarbība, tādējādi padarot apelācijas sūdzības iesniedzēja prasību par nepieņemamu saskaņā ar LESD 265. pantu. Vispārējā tiesa piebilda, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs būtu varējis celt prasību par minēto lēmumu atbilstoši LESD 263. pantam, ja vien tas būtu varējis pamatot savu *locus standi*.
- 33 Taču ir jāatgādina, ka, formulējot nostāju LESD 265. panta otrās daļas izpratnē, ir skaidri un galīgi jānosaka attiecīgās iestādes nostāja par apelācijas sūdzības iesniedzēja lūgumu un ka minētās iestādes atbildes uz šo lūgumu kvalificēšana par “nostājas formulēšanu”, ar kuru tiek izbeigta apgalvotā bezdarbība, ir tiesību jautājums, kas var tikt izvirzīts apelācijas tiesvedībā (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2020. gada 16. jūnijs, *CJ/Eiropas Savienības Tiesa*, C-634/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:474, 29. un 31. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 34 Šajā gadījumā argumentācija, ko apelācijas sūdzības iesniedzējs ir izvirzījis otrajā pamatā, nevar atspēkot nedz Komisijas 2020. gada 25. marta vēstules kvalificēšanu par “nostājas formulēšanu”, nedz arī līdz ar to Vispārējās tiesas secinājumu, saskaņā ar kuru prasība šajā ziņā nav pieņemama.
- 35 Šajā ziņā no šīs vēstules teksta skaidri izriet, ka Komisija ir atteikusies rīkoties, atbildot uz tai izteikto aicinājumu. Minētajā vēstulē paskaidrojot apelācijas sūdzības iesniedzējam, ka tā jau ir veikusi nepieciešamos un samērīgos pasākumus, lai aizsargātu Savienības budžetu, atturoties izmaksāt saņēmējiem, uz kuriem potenciāli attiecas apgalvotais interešu konflikts, maksājumus no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, kā arī apturot maksājumus no ELFLA, Komisija netieši, bet nepārprotami ir atteikusies rīkoties atbilstoši abiem aicinājumā rīkoties ietvertajiem apelācijas sūdzības iesniedzēja lūgumiem, vienlaikus paskaidrojot iemeslu. Līdz ar to tā nav izvairījusies no atbildes uz šiem lūgumiem. No tā izriet, ka Vispārējā tiesa nav pielāvusi nekādu kļūdu vērtējumā, pārsūdzētā rīkojuma 36. punktā norādīdama, ka Komisijas 2020. gada 25. marta vēstule ir uzskatāma par nostājas formulēšanu LESD 265. panta otrās daļas izpratnē.
- 36 Šādos apstākļos apelācijas sūdzības iesniedzēja arguments, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 36. punktā esot kļūdaini atsaukusies uz ELFLA fondiem kā tādiem, kas attiecas uz tiešajiem lauksaimniecības atbalstiem no Savienības budžeta, nav iedarbīgs, jo neatkarīgi no maksājumu kvalifikācijas saistībā ar šiem fondiem Komisija ir atteikusies rīkoties atbilstoši apelācijas sūdzības iesniedzēja lūgumiem, jo šo maksājumu apturēšana bija viens no nepieciešamajiem un samērīgiem pasākumiem, kas veikti Savienības budžeta aizsargāšanai.

- 37 Turklāt ir jāatgādina, ka jautājums par prasības sakarā ar bezdarbību pieņemamības nosacījumiem atšķiras no jautājuma par to, vai lūgtais Savienības iestādes pieņemtais akts, ar kuru tiek izbeigta tās bezdarbība, var būt prasības atcelt tiesību aktu priekšmets (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2020. gada 16. jūnijs, CJ/Eiropas Savienības Tiesa, C-634/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:474, 36. punkts un tajā minētā judikatūra). Līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzēja arguments par to, ka prasības celšanai saskaņā ar LESD 263. pantu par Komisijas 2020. gada 25. marta vēstuli neesot jēgas, ir neefektīvs.
- 38 No iepriekš minētā izriet, ka otrais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par trešo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 39 Ar trešo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējs kritizē pārsūdzētā rīkojuma 28.–31. punktu, kuros Vispārējā tiesa ir secinājusi, ka prasītājam nav nedz *locus standi*, nedz intereses celt prasību saistībā ar prasību sakarā ar bezdarbību.
- 40 Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka tiesību akti, kurus viņš ir lūdzis pieņemt attiecībā uz trešām personām, viņu varot skart tieši un individuāli. Ja šādu aktu pieņemšana ir nepieciešama, lai nodrošinātu LES 2. pantā noteikto pamatvērtību ievērošanu, būtu jāizmanto plaša pieņemamības kritēriju interpretācija, lai ļautu privātpersonām celt Vispārējā tiesā prasību par to, ka kāda Savienības iestāde nav ievērojusi šīs vērtības.
- 41 Apelācijas sūdzības iesniedzējs arī apgalvo, ka viņam ir interese celt prasību. Pirmkārt, viņam kā dalībvalsts parlamenta loceklim un Čehijas Republikas Senāta Pastāvīgās komitejas, kas ir atbildīga par valsts līdzekļu pārvaldības kontroli, priekšsēdētājam esot interese lūgt Vispārējai tiesai pārbaudīt, vai Komisija ir ievērojusi no Savienības tiesībām izrietošos pienākumus. Otrkārt, kā Eiropas nodokļu maksātājam viņam esot interese lūgt Vispārējai tiesai pārbaudīt, vai Komisija ir ievērojusi un piemērojusi noteikumus par viņa līdzekļu efektīvu sadali.
- 42 Komisija uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentācija ir nepamatota.

Tiesas vērtējums

- 43 Tā kā šī sprieduma 31.–38. punktā izklāstīto iemeslu dēļ Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, atzīdama prasību par nepieņemamu, pamatojoties uz to, ka Komisija bija formulējusi nostāju par 2020. gada 30. janvāra aicinājumu rīkoties pirms šīs prasības celšanas, nav jāizvērtē apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentācija par kļūdainu tā *locus standi* un intereses celt prasību vērtējumu. Šādos apstākļos šāda iespējama kļūda neietekmētu strīda iznākumu un neietekmētu pārsūdzētā rīkojuma rezolutīvo daļu, jo minētā prasība tika noraidīta kā nepieņemama (pēc analogijas skat. spriedumu, 2013. gada 3. oktobris, *Inuit Tapiriit Kanatami u.c./Parlaments un Padome*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 74. punkts, kā arī rīkojumu, 2016. gada 25. oktobris, *VSM Geneesmiddelen/Komisija*, C-637/15 P, nav publicēts, EU:C:2016:812, 54. un 55. punkts).
- 44 Līdz ar to trešais pamats ir jānoraida kā neefektīvs.

Par ceturto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 45 Ar ceturto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda uz ECPAK 6. panta 1. punkta, Hartas 2., 41. un 47. panta, kā arī LES 2. panta pārkāpumu, jo Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 37. punktā ir apmierinājusi Komisijas iebildi par nepieņemamību, neizskatot lietu pēc būtības, konkrētāk, nospriežot, ka, lai gan apelācijas sūdzības iesniedzējs ir valsts parlamenta loceklis un uz viņu attiecas draudi fiziskajai neaizskaramībai, Hartas 47. pantā nav paredzēts grozīt Līgumos noteikto pārbaudes tiesā sistēmu.
- 46 Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Vispārējā tiesa trīs iemeslu dēļ nav izpildījusi savu neatkarības pienākumu ECPAK 6. panta 1. punkta izpratnē. Pirmkārt, tā neesot kritiski ņēmusi vērā Komisijas kā izpildvaras argumentus, vienlaikus gandrīz pilnībā neņemot vērā apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentus, tādējādi pārkāpdama tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, kas prasa visu lietas dalībnieku galveno argumentu pārbaudi. Otrkārt, atzīdama apelācijas sūdzības iesniedzēja prasību par nepieņemamu, Vispārējā tiesa esot ierobežojusi savu kā tiesas kompetenci attiecībā uz Savienības izpildvaru. Treškārt, Vispārējā tiesa neesot ievērojusi prasību par tiesu neatkarību no pamatvērtību un pamattiesību viedokļa, nekritizējot izpildvaras rīcību, un neesot uzturējusi pareizu līdzsvaru starp tiesu varu un izpildvaru.
- 47 Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, ka Komisija nepamatoti izmantoja prāvošanās stratēģiju izvirzīt iebildi par nepieņemamību, lai ļautu neievērot LES 2. pantā nostiprinātās pamatvērtības, piemēram, demokrātiju, tiesiskumu, vienlīdzību un taisnīgumu.
- 48 Turklāt, neņemot vērā draudus apelācijas sūdzības iesniedzēja fiziskajai neaizskaramībai, Vispārējā tiesa esot pārkāpusi viņa tiesības uz dzīvību, kas garantētas Hartas 2. pantā.
- 49 Apelācijas sūdzības iesniedzējs piebilst, ka, atturēdamās lemt par lietas būtību un neņemdamā vērā lielāko daļu viņa argumentu, Vispārējā tiesa bez pamatojuma neesot izpildījusi Hartas 41. pantā nostiprināto pienākumu norādīt pamatojumu, kas ir balstīts uz tiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu.
- 50 Komisija apstrīd šo argumentu pamatotību.

Tiesas vērtējums

- 51 Atsaucoties uz ECPAK 6. panta 1. punkta, Hartas 2., 41. un 47. panta, kā arī LES 2. panta pārkāpumu, apelācijas sūdzības iesniedzējs galvenokārt kritizē to, ka Vispārējā tiesa atbilstoši Reglamenta 130. pantam esot lēmusi par iebildi par nepieņemamību, neaplūkojot lietu pēc būtības.
- 52 Šajā ziņā pietiek norādīt, kā to Vispārējā tiesa būtībā ir atgādinājusi pārsūdzētā rīkojuma 37. punktā, – lai gan nosacījumi prasības pieņemamībai Tiesā ir jāinterpretē, ņemot vērā Savienības tiesību pamatvērtības un pamattiesības, tomēr tie nevar grozīt Līgumos paredzēto pārbaudes tiesā sistēmu, it īpaši noteikumus par Savienības tiesā tieši celto prasību pieņemamību (rīkojums, *Wagenknecht/Eiropadome*, C-504/20 P, EU:C:2021:305, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 53 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvojums, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētajā rīkojumā neesot izpildījusi tai uzlikto pienākumu norādīt pamatojumu, ir balstīts uz to, ka šajā rīkojumā lieta nav izskatīta pēc būtības, kas ir tikai sekas Vispārējās tiesas likumīgam lēmumam lemt, neaplūkojot lietu pēc būtības, piemērojot tās Reglamenta 130. pantu.
- 54 No tā izriet, ka ceturtais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par piekto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 55 Ar piekto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējs būtībā kritizē pārsūdzētā rīkojuma 14.–24. punktu, kuros Vispārējā tiesa ir apmierinājusi Komisijas lūgumu neņemt vērā prasības pieteikuma daļas, kurās ir atsauce uz šīs iestādes juridiskā dienesta 2018. gada 19. novembra atzinumu. Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Vispārējā tiesa ir nepareizi novērtējusi apjomu, kādā viņš prasības pieteikumā ir balstījies uz šo atzinumu.
- 56 Apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka prasības pieteikumā abu atsauču uz minēto juridisko atzinumu mērķis esot bijis sniegt papildu, nevis būtisku paša argumentu ilustrāciju, pirmā atsauce ir zemsvītras piezīmē un otrā – prasības pieteikuma punkta nosaukumā.
- 57 Komisija uzskata, ka šis pamats ir neefektīvs.

Tiesas vērtējums

- 58 Ir jākonstatē, ka šis pamats ir neefektīvs. Pat pieņemot, ka tas ir pamatots, tas neietekmē nedz pārsūdzētā rīkojuma rezolutīvās daļas 1. punktu, kurā ir konstatēts, ka minētais Komisijas juridiskā dienesta atzinums, kāds tas ir pievienots prasības pieteikumam, kā arī tā daļas, kurās ir atsauce uz šī paša atzinuma saturu, nav jāņem vērā, nedz arī šīs rezolutīvās daļas 2. punktu, ar kuru apelācijas sūdzības iesniedzēja prasība ir noraidīta kā nepieņemama.
- 59 Līdz ar to piektais pamats ir jānoraida kā neefektīvs.

Par sesto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 60 Ar sesto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pārkāpusi tiesību paredzamības principu, jo ir piespriedusi viņam segt tiesāšanās izdevumus, lai gan to apmērs pārsūdzētajā rīkojumā nav norādīts, un ka Vispārējās tiesas Reglamenta 133.–141. pantā par tiesāšanās izdevumiem nav paredzēta materiālo tiesību norma, kas ļautu noteikt tiesāšanās izdevumus.
- 61 Komisija apgalvo, ka šis pamats nav pieņemams.

Tiesas vērtējums

- 62 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja visi citi apelācijas sūdzības pamati ir noraidīti, prasījumi saistībā ar apgalvoto Vispārējās tiesas lēmuma par tiesāšanās izdevumiem prettiesiskumu ir jānoraida kā nepieņemami atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta otrajai daļai, saskaņā ar kuru apelācijas sūdzību nevar iesniegt tikai par izdevumu apjomu un pusi, kurai jāsedz šie izdevumi (rīkojumi, 2017. gada 12. janvāris, *Europäischer Tier- und Naturschutz* un *Giesen* /Komisija, C-343/16 P, nav publicēts, EU:C:2017:10, 24. punkts, kā arī 2021. gada 14. aprīlis, *Wagenknecht*/Eiropadome, C-504/20 P, EU:C:2021:305, 52. punkts).
- 63 Tā kā pārējie apelācijas sūdzības pamati ir noraidīti, sestais pamats ir jānoraida kā nepieņemams.
- 64 No iepriekš minētā izriet, ka apelācijas sūdzība ir jānoraida pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 65 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 66 Tā kā šajā lietā Komisija ir prasījusi piespriezt apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā viņam spriedums ir nelabvēlīgs, tam ir jāpiespriež segt savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar apelācijas sūdzību un atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

1) Apelācijas sūdzību noraidīt.

2) *Lukaš Wagenknecht* sedz savus un atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]